

Om talen til Chiang Kai-shek på 10. oktober-festen

Teksten er henta fra *Mao Tsetung verker i utvalg, bind 3* utgitt av Forlaget Oktober 1979.

OM TALEN TIL CHIANG KAI-SHEK PÅ 10. OKTOBER-FESTEN¹

11. oktober 1944

Ett av særtrekka ved talen til Chiang Kai-shek den 10. oktober^[1] er at den er blotta for innhold og ikke gir svar på noen av de spørsmåla som folket virkelig er opptatt av. Chiang Kai-shek erklærer at vi ikke trenger være redde for fienden, for det fins fortsatt veldige områder i det store baklandet. Hittil har de eneveldige Kuomintang-lederne verken vist vilje eller evne til å innføre politiske reformer eller holde fienden i sjakk. Territoriet er den eneste «kapitalen» de har å falle tilbake på i kampen mot fienden. Men det er opplagt for alle at denne kapitalen ikke holder. Det kreves også ei riktig politisk linje og menneskelig innsats, for den japanske imperialismen er en daglig trusel mot resten av områdene. Chiang Kai-shek har etter all sannsynlighet følt hvor overhengende denne faren er. Det går fram av at han gang på gang forsikrer folket om at denne truselen ikke fins, og til og med sier: «I de tjue åra som har gått sia jeg grunnla hæren på krigsskolen i Whampoa^[2], har den revolusjonære situasjonen aldri vært så stabil som i dag.» Han fortsetter også å gjenta: «Vi må ikke miste sjøltilliten.» Dette viser i virkeligheten at mange i Kuomintangs rekker og mange framstående offentlige

personer i Kuomintang-områdene har gjort nettopp det. Chiang Kai-shek har vært på leiting etter midler for å gjenopprette tilliten. Men istedenfor å prøve å finne dem ved å granske linja og arbeidet sitt på det politiske, militære, økonomiske og kulturelle området, avviser han all kritikk og reinvasker seg for alle feil. Han sier at ingen av «de utenlandske observatørene» «veit hva saka egentlig dreier seg om», og at «opinionen i utlandet fortaper seg i smålig kritikk av våre militære og politiske saker» fordi de godtruende fester lit til «ryktene og knepa til inntrengerne og de kinesiske samarbeidsfolka». Pussig nok nekter både utlendinger som Franklin D. Roosevelt og medlemmer av Kuomintang som Soong Qingling, mange medlemmer av Folkets politiske råd og alle kinesere som har samvittighet, å tru på de besnærende forklaringene som Chiang Kai-shek og hans nærmeste tilhengere kommer med, og de «fortaper seg» også i «smålig kritikk av våre militære og politiske saker». Chiang Kai-shek er irritert. Men det var ikke før på 10. oktober-festen i år at han klarte å finne et argument som er overbevisende fra hans synspunkt, nemlig at disse folka trur på «ryktene og knepa til inntrengerne og de kinesiske samarbeidsfolka». Nå fordømmer Chiang Kai-shek disse «ryktene og knepa til inntrengerne og de kinesiske samarbeidsfolka» voldsomt og i det vide og breie i talen sin. Han innbiller seg at denne fordømmelsen kan få alle kinesere og utlendinger til å tie stille. Alle som igjen «fortaper seg i smålig kritikk» av hans militære og politiske saker kommer til å få sitt pass påskrevet som folk som villig trur på «ryktene og knepa til inntrengerne og de kinesiske samarbeidsfolka»! Vi mener at anklagene til Chiang Kai-shek er helt latterlige. For inntrengerne og de kinesiske samarbeidsfolka har aldri kritisert Kuomintang for at det er eneveldig, fører krigen halvhjerta, er korrump og udugelig, og for at Kuomintang-regjeringa sender ut fascistiske påbud og defaitistiske militære ordrer. Tvert om, de har hylla Kuomintang varmt for dette. Chiang Kai-sheks bok *Kinas skjebne* har møtt allmenn motvilje, men de japanske imperialistene har lovprist den oppriktig flere ganger. Inntrengerne og de

kinesiske samarbeidsfolka har aldri sagt et ord om å omorganisere den nasjonale regjeringa og overkommandoen, for deres høyeste ønske er å beholde denne regjeringa og overkommandoen, som fortsetter å undertrykke folket og tape slag. Er det ikke ei kjensgjerning at japanerne hele tida har prøvd å lokke Chiang Kai-shek og gruppa hans til å kapitulere? Er det ikke også ei kjensgjerning at de japanske imperialistene for lenge sia har lagt bort den ene av de to parolene de satte fram, nemlig «Tilintetgjør Kuomintang!», og at bare den andre, «Kamp mot kommunistpartiet!», står igjen? Den dag i dag har ikke de japanske imperialistene erklært krig mot Kuomintang-regjeringa, og de sier at det ikke hersker krigstilstand mellom Japan og denne regjeringa! Den dag i dag tar inntrengerne og de kinesiske samarbeidsfolka godt vare på eiendommen til Kuomintang-kaksene i Shanghai, Nanjing, Ningbo, osv. Fiendehøvdingen Shunroku Hata har sendt representanter til Fenghua for å ofre på grava til Chiang Kai-sheks forfedre. I Shanghai og andre steder har hemmelige utsendinger fra Chiang Kai-sheks trufaste tilhengere nesten uavbrutt kontakt med de japanske inntrengerne, og fører hemmelige forhandlinger med dem. Disse kontaktene og forhandlingene blir hyppigere når japanerne trapper opp offensivene sine. Er ikke alt dette kjensgjerninger? Er det slik at de som «fortaper seg i smålig kritikk» av de militære og politiske sakene til Chiang Kai-shek og gruppa hans faktisk «ikke veit hva saka egentlig dreier seg om», eller veit de det tvert om alt for godt? Hvor fins det «saka egentlig dreier seg om» når alt kommer til alt – i «ryktene og knepa til inntrengerne og de kinesiske samarbeidsfolka» eller hos Chiang Kai-shek sjøl og gruppa hans?

I ei annen erklæring i talen nekter Chiang Kai-shek for at det kommer til å bryte ut borgerkrig i Kina. Men han legger til: «Aldri mer kommer noen til å våge å gjøre opprør mot Republikken og undergrave motstandskrigen, slik Wang Jingwei og hans like gjorde.» Her leiter Chiang Kai-shek etter et påskudd for å starte borgerkrig, og har i virkeligheten funnet

det. Alle kinesere som ikke har alt for dårlig hukommelse, vil huske at Chiang Kai-shek i 1941 holdt en tale der han sa at det aldri ville komme noen krig for å «undertrykke kommunistene», og at hvis det kom til krig, ville det bare bli en straffekrig for å slå ned opprørere. Denne talen blei holdt nøyaktig samtidig som de kinesiske landssvikerne ga ordre om at Den nye fjerde arméen skulle oppløses og det kinesiske folket reiste seg for å hindre borgerkrig. De som har lest *Kinas skjebne* vil også huske bemerkninga til Chiang Kai-shek om at Kinas Kommunistiske Parti var «i forbund med» Wang Jingwei under Wuhan-regjeringa i 1927. I resolusjonene fra den ellefte plenumssesjonen til sentraleksekutiv komiteen i Kuomintang i 1943 blei det kinesiske kommunistpartiet beskyldt for å «undergrave motstandskrigen og sette staten i fare». Etter å ha lest talen hans 10. oktober, har vi en følelse av at faren for borgerkrig ikke bare er til stede, men at den faktisk øker. Nå må det kinesiske folket legge seg på minne at Chiang Kai-shek en vakker dag kommer til å gi ordre om en straffeekspedisjon mot såkalte opprørere, og at anklagen vil være at de gjør «opprør mot Republikken», «undergraver motstandskrigen» og gjør det samme som «Wang Jingwei og hans like gjorde». Chiang er flink i dette spillet. Han er ikke flink til å fordømme folk som Pang Bingxun, Sun Liangcheng og Chen Hsiao-chiang[3] som opprørere eller sette i verk straffeekspedisjoner mot dem, men han er veldig flink til å fordømme Den nye fjerde arméen i Sentral-Kina og Dødsforaktkorpset[4] i Shaanxi som opprørere, og han er uvanlig flink til å sette i verk straffeekspedisjoner mot dem. Det kinesiske folket må ikke glemme at samtidig som Chiang Kai-shek erklærer at han ikke vil utkjempe en borgerkrig, har han allerede sendt ut 775 000 mann som bare har i oppgave å innringe eller angripe Den åttende rutearméen, Den nye fjerde arméen og geriljastyrkene til folket i Sør-Kina.

Talen til Chiang Kai-shek har ikke noe positivt å by på, og han har ikke på noe vis oppfylt det brennende ønsket til det kinesiske folket om å styrke fronten mot Japan. På den

negative sida inneholder talen mange farlige muligheter. Innstillinga hans blir mer og mer uholdbar. Det viser den hardnakka motstanden hans mot folkekravet om politiske endringer, det bitre hatet hans til det kinesiske kommunistpartiet og antydninga om det påskuddet han vil bruke for å starte den antikommunistiske borgerkrigen, som han forbereder. Men han kommer ikke til å lykkes med noen av planene sine. Hvis han ikke er villig til å forbedre seg, kommer han bare til å løfte en stor stein for å slippe den på sine egne tær. Vi håper oppriktig at han forbedrer seg, for den linja han følger nå, fører ikke fram. Han har erklært at det «kommer til å bli tillatt større meningsfrihet»[5], og derfor bør han ikke true dem som «fortaper seg i smålig kritikk» og stoppe munnen på dem ved å æreskjelle dem for mer enn gjerne å feste lit til «ryktene og knepa til inntrengerne og de kinesiske samarbeidsfolka». Han har erklært at «perioden med politisk formynderskap vil bli forkorta», og derfor bør han ikke avvise kravet om å omorganisere regjeringa og overkommandoen. Han har erklært at «spørsmålet om kommunistpartiet bør løses politisk», og derfor bør han ikke enda en gang prøve å finne et påskudd for å forberede borgerkrig.

NOTER

1. 10. oktober er årsdagen for den væpna oppstanden i Wuhan som utløste revolusjonen i 1911.

2. Krigsskolen lå i Whampoa nær Guangzhou, og blei oppretta av dr. Sun Yatsen i 1924 med hjelp fra det kinesiske kommunistpartiet og Sovjetunionen. Dette skjedde etter at Kuomintang var omorganisert. Før Chiang Kai-shek sveik revolusjonen i 1927, blei krigsskolen drevet av Kuomintang og kommunistpartiet i fellesskap. På forskjellige tidspunkter hadde Zhou Enlai, Ye Jianying, Yun Tai-ying, Hsiao Chu-nu og andre kamerater ansvarlige stillinger ved krigsskolen. Mange av kadettene var medlemmer av kommunistpartiet eller Det kommunistiske ungdomsforbundet, og de utgjorde den revo-

lusjonære kjernen på krigsskolen.

3. Pang Bingxun, Sun Liangcheng og Chen Hsiao-chiang var Kuomintang- generaler som åpent gikk over til de japanske inntrengerne.

4. Dødsforaktkorpset i Shaanxi var en av de væpna anti-japanske styrkene til folket som blei skapt under ledelse og innflytelse av kommunistpartiet i de første dagene av motstandskrigen mot Japan.

5. I april 1944 kunngjorde Kuomintang at «det kommer til å bli tillatt større meningsfrihet». Hensikten var å holde folket stangen, for fra begynnelsen av det året var det blitt et allment krav blant folket i Kuomintang-områdene at Kuomintang-diktaturet måtte opphøre, demokratiet opprettes og ytringsfriheten sikres. I mai erklærte den tolvte plenumssesjonen til sentraleksekutivkomiteen i Kuomintang igjen at den ville «verne ytringsfriheten». Men Kuomintang oppfylte aldri noen av de løftene det var blitt tvunget til å gi, og da folkebevegelsen for demokrati feide framover, greip det til stadig nye tiltak for å undertrykke folkeopinionen.